

10 клас

Урок №49

Дата:

ЄГИПЕТ.

Очікувані результати НПД: учні виявляють та характеризують основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці, особливості структури економіки країни, що розвивається, характерні ознаки просторової організації економіки Єгипту, складають комплексну економіко-географічну характеристику країни.

Розвивальна та виховна мета: вдосконалити вміння аналізувати, будувати припущення, робити висновки; виховувати самостійність, уважність.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: підручники, атласи, політична карта Африки, фізична карта Африки.

Опорні та базові поняття: ЕГП, природні ресурси, природний приріст, густина населення, хибна урбанізація, ВВП, промисловість, сфера послуг, туризм, зовнішньоекономічні зв'язки, транспорт.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Картографічний диктант

Учитель називає країни Африки, учні позначають їх розташування числами на контурній карті.

Запитання. Пригадайте:

- 1) особливості природних умов Північної Африки;
- 2) що вам відомо про Єгипет з курсу історії. Поясніть причини виникнення потужної цивілізації Давнього Єгипту в долині Нілу.

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Єгипет по праву називається «колискою цивілізації», адже саме в цій древній державі багато років тому були зроблені відкриття, якими і сьогодні користується сучасна людина. Так, саме тут було винайдено мило, зубна паста, гребінець, ножиці, дезодорант і навіть взуття на підборах. Саме в цій країні вперше виробили фаянс, скло і цемент. Саме тут залишилося останнє з чудес світу — піраміди, побудовані 2000 років до нашої ери, решта безслідно зникли з лиця Землі. Вивченням феномену Давнього Єгипту навіть займається спеціальна наука — єгиптологія.

Надбання сучасного Єгипту доки набагато менші, ніж Давнього, рівень економічного розвитку лише дещо вищий від середнього для Африки.

Зробіть припущення, на яких «трьох китах» ґрунтується економіка сучасного Єгипту.

Повідомлення теми, цілей і завдань уроку

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

Завдання. За допомогою матеріалів підручника, карт атласу, ресурсів Інтернету самостійно складіть економіко-географічну характеристику Єгипту.

1. «Візитна картка»

Офіційна назва — Арабська Республіка Єгипет. Площа — 1,0 млн км². Населення — 97 млн осіб (2018 р.). Столиця — Каїр. Індустріально-аграрна країна. Президентсько-парламентська республіка, унітарна країна.

2. ЕГП

Головні ознаки: основна частина — в Північній Африці, Синайський півострів — в Азії; вихід до Середземного та Червоного моря, Суецький канал — економічне та військово-стратегічне значення; межує з Лівією, Ізраїлем, Суданом; наближеність до країн Європи та Азії.

3. Природно-ресурсний потенціал

Переважають рівнини, гори на півдні Синайського півострова та узбережжі Червоного моря. Клімат на півночі субтропічний, на решті території — сухий тропічний; понад 90 % — пустелі. Дельта і долина Нілу з наносними ґрунтами — 4 % площі країни. Мінеральні: нафта, природний газ, залізні та марганцеві руди, фосфорити, кам'яна сіль. Багаті рекреаційні ресурси: узбережжя морів, культурноісторична спадщина.

4. Населення

Природний приріст 25 ‰, молодість населення: середній вік 23,9 років, частка дітей та підлітків 33,3 %. Сальдо міграції від'ємне: — 0,5 ‰ (трудова міграція до країн Перської затоки). Середня густина населення 97 осіб/км², нерівномірний розподіл: понад 90 % населення країни зосереджено в долині й дельті Нілу (1500 осіб/км²). Однорідний національний склад: араби-єгиптяни (98 %), бедуїни, бербери, нубійці, греки. Релігії: іслам сунітського напрямку (90 %), християни (копти) (10 %). Рівень урбанізації — 43,3 %, темп урбанізації 1,8 % (2017 р.).

Найбільші міста: Каїр (12 млн), Александрія (4,7 млн осіб), Ель-Ґіза (3, 2 млн осіб). Робоча сила — 30 млн. Структура зайнятості: сільське господарство — 29,2 %, промисловість — 23,5 %, сфера послуг — 47,3 %.

5. Господарство

Належить до групи країн, що розвиваються. Загальний ВВП (за ПКС) — 1,2 трлн \$ (2017) — 21-ше місце в світі, ВВП на душу населення — 13 тис. \$ — 115 місце.

Структура ВВП: сільське господарство — 11,9 %, промисловість — 33,1 %, сфера послуг — 55 %. Концентрація економіки в долині та дельті Нілу.

Сільське господарство. Частково забезпечує потреби країни в продуктах харчування. Переважає рослинництво з застосуванням штучного зрошення водами Нілу.

Тваринництво: скотарство, вівчарство, птахівництво, розведення кіз, верблюдів.

Промисловість. Добувна промисловість: видобуток нафти, природного газу, залізних, марганцевих, хромових руд, золота, фосфоритів. Електроенергетика: ТЕС — 90,5 %, ГЕС — 7,3 %, від альтернативних джерел — 2,2 %. Чорна металургія: комбінат повного циклу (Хелуан), переробна металургія (Александрія); кольорова металургія: алюмінієва (Наг-Хамад). Машинобудування: переважно вузлова збірка залізничних вагонів, автомобілів, тракторів, невеликих суден, електротехніки, електроніки. Нафтохімічна промисловість, виробництво хімічних волокон, гумотехнічних виробів. Текстильна промисловість (пряжа, тканини, текстиль, одяг).

Третинний сектор. Туризм (11–15 % внеску до ВВП). Транспортні послуги. 2/3 внутрішніх перевезень — автомобільний транспорт. Суецький канал, автомобільний тунель під каналом (працює з 1981 р.; в 2016 розпочато будівництво нового тунелю). Річковий транспорт (Ніл). Міжнародні аеропорти: в Каїрі, Александрії, Асьюті, Шарм-Ель-Шейху, Хургаді. Морські порти: Александрія, Порт-Саїд.

6. Зовнішньоекономічні зв'язки

Експорт: нафта та нафтопродукти, метали, мінеральні добрива, бавовна, текстиль, фрукти, овочі. **Імпорт:** машини й обладнання, продукти харчування, ліки, вироби з деревини. **Головні партнери:** Китай, ОАЕ, Саудівська Аравія, США, Туреччина, країни ЄС. Торговельний партнер України. Україна експортує чорні метали, пшеницю, рослинну олію. **Імпорт:** фрукти, овочі. Навчання єгипетських студентів у ВНЗ України.

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1. Назвіть найбільш важливі ознаки ЕГП Єгипту.
2. Дайте оцінку природним умовам і ресурсам країни.
3. Охарактеризуйте особливості розвитку економіки країни.
4. На яких «трьох китах» ґрунтується економіка Єгипту?

VI. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Підручник, опрацювати § 41.
2. *Дослідження.* «Три кити» економіки Єгипту: Суецький канал, нафта, туризм.